

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta:	Pavla Vavrečková
Název práce:	Zásada rozlišování a její promítnutí v konfliktu mezi Izraelem a teroristickými organizacemi působícími na území Gazy
Rozsah práce:	130 469 znaků (vlastní text včetně mezer a poznámek pod čarou)
Datum odevzdání práce:	14. 12. 2021

Aktuálnost (novost) tématu; náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:

Tématem diplomové práce je „Zásada rozlišování a její promítnutí v konfliktu mezi Izraelem a teroristickými organizacemi působícími na území Gazy“. Jedná se o téma dosti náročné a detailně zaměřené, které vyžadovalo hlubší studium práva ozbrojených konfliktů. Současně je dané téma velmi aktuální, a to i s ohledem na proměnu charakteru ozbrojených konfliktů a širší zapojení civilistů (tj. nikoliv komбатantů) v aktivním boji, kterému se autorka ve své práci věnuje. Autorka též správně připomíná, že s daným tématem bude ve své činnosti konfrontován též Mezinárodní trestní soud, a to v důsledku jeho rozhodnutí týkající se jurisdikce ohledně situace v Palestině. Z hlediska metodologie pak autorka kombinuje zejména deskriptivní a analytickou metodu.

Formální a systematické členění práce; vyjádření k práci; kritéria hodnocení práce (splnění cíle práce, samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství, logická stavba práce, práce se zdroji, hloubka provedené analýzy, úprava práce, jazyková a stylistická úroveň):

Nad rámec úvodu a závěru se práce člení na čtyři kapitoly. V úvodu práce si autorka klade otázku, zda právo ozbrojených konfliktů vedle skupiny komбатantů a civilistů rozlišuje též třetí skupinu osob, tzv. quasi komбатantů nebo „unlawful combatants.“ V daném ohledu se pak hodlá věnovat způsobům zacházení ze strany státu Izrael vůči teroristickým skupinám působícím v pásmu Gazy. V první kapitole se autorka rozebírá definice mezinárodního a vnitrostátního ozbrojeného konfliktu a věnuje se tzv. asymetrickému konfliktu a teroristickým skupinám. V druhé kapitole autorka rozebírá definici pojmu komбатant, civilista a důsledkům rozlišení těchto skupin osob. Rozebírá též roli civilistů, kteří se aktivně účastní boje a teroristické činnosti z hlediska práva ozbrojených konfliktů. Třetí kapitola se pak věnuje problematice tzv. „unlawful combatants“ a otázce, zda dle práva ozbrojených konfliktů stále existuje striktní dichotomie – komбатant – civilista. Čtvrtá kapitola je věnována situaci v Izraeli a přístupu tohoto státu k teroristickým skupinám působícím v pásmu Gazy. V rámci této kapitoly je rozebírána legislativa státu Izrael i relevantní judikatura izraelských soudních orgánů, autorka též detailně popisuje a hodnotí některé techniky vedení boje z hlediska práva ozbrojených konfliktů. V závěru práce autorka na základě poznatků učiněných v průběhu práce hodnotí, že současné mezinárodní právo nedostatečně reflektuje povahu a podobu dnešních ozbrojených konfliktů, a to zejména s ohledem na aktivity mezinárodních teroristů.

Práce je psaná čtivě a je logicky řazena. Z práce zjevně vyplývá, že autorka provedla velmi dobrou rešerši a analýzu relevantních zdrojů, a to i primárních pramenů práva a související judikatury.

Lze též ocenit, že autorka uvádí i své vlastní názory a návrhy řešení. Autorka použila odpovídající množství relevantních zdrojů, navíc cizojazyčné, zdroje podrobila adekvátní analýze a práce je stylisticky i gramaticky na velmi dobré úrovni. Pro účely další práce bych jen doporučila být opatrná v kontextu LOAC užívat „jen“ pojem „armed conflict“ a zamyslet se nad tím, zda taková „všeobecná“ kategorie ozbrojeného konfliktu dle LOAC existuje či, zda LOAC rozeznává pouze IAC anebo NIAC (ale rozeznává i nějakou „nadřazenou“ kategorii „AC“?). Jedná se však o spíše marginální připomínku, jsem si vědoma toho, v jakém kontextu autorka danou terminologii používala a není jí přičítána k tíži, práce je to celkově velmi kvalitní a zajímavá.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

1. Na straně 32 autorka uvádí, že někteří teroristé by nemuseli naplnit ani definici kombatanta, ani definici civilisty, který se aktivně účastní boje. Autorka by mohla v rámci obhajoby blíže a hlouběji rozebrat, jaké (typově) osoby dle jejího názoru nejčastěji mohou unikat definici civilisty, který se aktivně účastní boje a zda např. osoby, které popisuje na str. 32 z případu Quirin mohly či nemohly být dle jejího názoru považovány za kombatanty, či civilisty aktivně se účastnící boje a uvést důvody pro její závěr.
2. V závěru práce autorka konstatuje, že LOAC nereflektuje povahu moderního konfliktu a doporučuje změnu právní úpravy cestou přijetí mezinárodní smlouvy. Nebylo by dle autorky do určité míry možné adresovat jisté možnosti států zaměřovat útočné akce na takové osoby i (např. extensivnějším) výkladem čl. 51 odst. 3 API a v jakém směru by se tento extensivnější výklad mohl ubírat, aby byly výtky autorky případně zmírněny?
3. Pokud by změnou právní úpravy získaly statut kombatanta osoby, jež jsou součástí skupiny, která podniká „teroristické“ akce za účelem odtržení se od státu, mohlo by to ulehčit problematiku přímého zaměřování těchto osob z hlediska objektu útočné akce. Mohl by však tento právní statut u daných osob vést též i ke zkomplikování situace z hlediska státu v jeho přístupu k takovým lidem?

Doporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň:

S ohledem na shora uvedené práci doporučuji k obhajobě a s podmínkou úspěšného zodpovězení otázek doporučuji hodnocení "výborně".

V Praze dne 23. ledna 2022

Mgr. Kristýna Pelikánová Urbanová, LL.M., Ph.D.